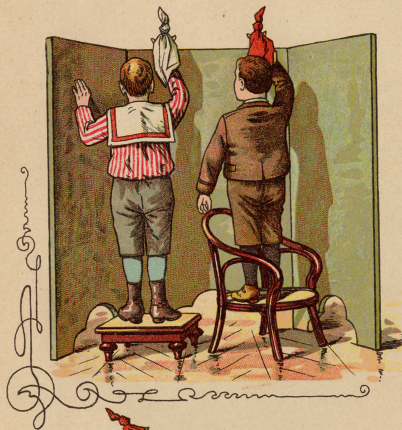

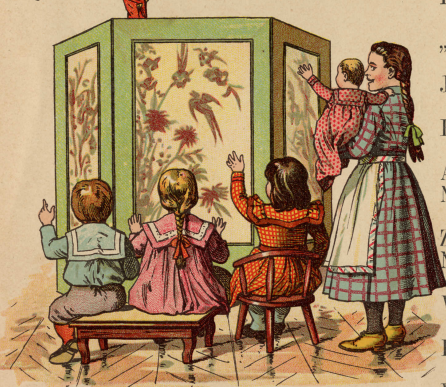
DOEPAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUISELKRANTKRABEL) DoePAK DuPAK
Nr. 154

Jan Klaassen.

Frits en Otto hebben groote pret;
Zij hebben een scherm neêrgezet,
En vertoonen, als zij zich daarachter verstoppin,
Hoe Jan Klaassen den machtigen dood wil foppen.
Een rood pak heeft Jan Klaassen aan,
Den dood hebben zij een wit aangedaan.
Eerst wordt Jan Klaassen alleen vorstoon,
Zij laten hem dansen en springen in 't rond.
Hij roept: „zijn alle kinderen nu hier?“
Deze antwoorden „ja“ met groot plezier.
„Hebben jullie allen geld meegebracht?“
Ja? Mooi, dat had ik ook verwacht.
Roept nu eens flink „Lang leve Jan!“
Allen gelijk, zoo hard je kan,
Nog eens: „Lang leve Jan!“
Hoezee!
Zie zoo, nu ben ik weltevree.“
Nu begint pas de eigenlijke vertooning.
Wij vinden Jan Klaassen in zijn woning;
En wel schijnbaar in grooten nood,
Want hij wordt bezocht door zijn vijand, den dood.

Ik ben de dood, de menscheneter,
Eet jij maar worst, die smaakt veel beter.
Zoo wordt de stem van den dood gehoord
En onbeschaamd door Jan Klaassen geentw.

Dan wil de dood hem menêemen
zoo waar.

Maar Jan Klaassen grijpt hem van
achteren in 't haar.

De dood kijkt om, wie dat heeft
gedaan;
Intusschen is Jan Klaassen snel
weggegaan.

Alle kinderen lachen luid
Den verwonderden dood nu uit;
Want Jan Klaassen is verdwenen
En de dood stapt langzaam henen.

Grote pret: Jan Klaassen fopt de Dood

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het Poppenspe(e)lmuseum. Onze bibliotheek omvat heel veel boeken in westerse en niet-westerse talen, zoals kinderboeken, strips, poëzie, romans, speeltaksten, naslagwerken, tijdschriften over het poppentheater, bladmuziek en liederen. Veel (oude) uitgaven bevatten grappige afbeeldingen over komische poppenkastfiguren. Hierboven zie je in dichtvorm een ontmoeting tussen de oud-Hollandse Jan Klaassen met de Dood. Op de linker boekillustratie kijkt jong publiek naar het optreden van twee jongens met handpoppen.
Wie is die witte engerd en hoe heet de rode lappenpop?

Wil je nog meer ontdekken over het (volks)poppenspel? Maak een internationale reis door de wondere wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs. Op de websites www.poppenspelmuseum.nl, www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 en www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl vind je informatie over het museum, de tentoonstellingen, de bibliotheek en de collectie. Een poppentheater-abc geeft uitleg over de diverse (poppen)theatertechnieken, -figuren en -personen. Illustraties uit 'O, die kinderen!' (ca. 1908). Tekst en projectidee: Otto van der Mieden © (2010). Veel lees- en zoekplezier en applaus!

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruielkrant en -krabbel! Een dupak (spreek uit: doepak) is een stang- en trucepop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.